

NARODNA BANKA SRBIJE

Sektor za devizne poslove
ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU
20-31. maj 2013.**

Maj 2013.

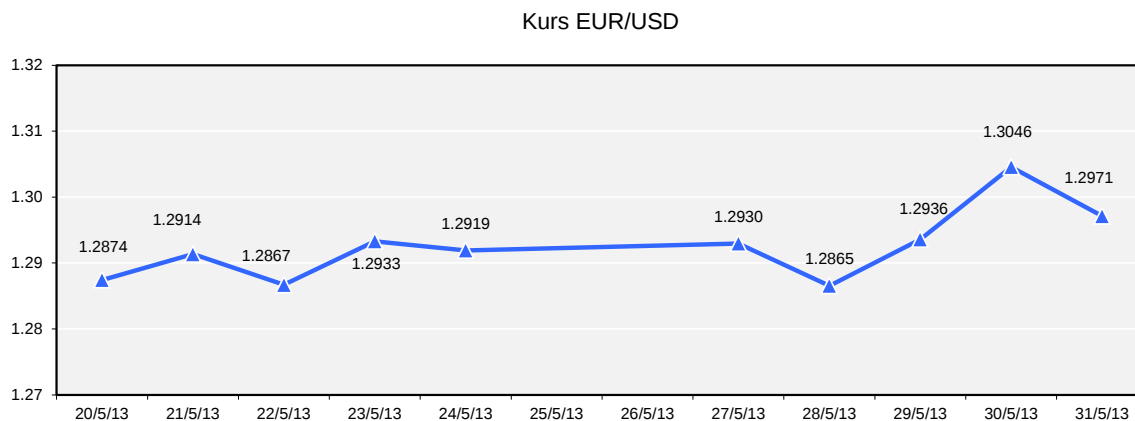
1. Uvod

Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u p.p.)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Predviđanje
I. Evropska centralna banka	0,50	−0,25	2. 5. 13.	6. 6. 13.	\
II. Federalne rezerve	0−0,25	−0,75	16. 12. 08.	19. 6. 13.	\
III. Banka Engleske	0,50	−0,50	5. 3. 09.	6. 6. 13.	\
IV. Banka Kanade	1,00	+0,25	8. 9. 10.	17. 7. 13.	\
V. Švajcarska nacionalna banka	0,00	−0,25	3. 8. 11.	20. 6. 13.	\
VI. Banka Japana	0,10	−0,20	19. 12. 08.	11. 6. 13.	\

Izvor: Bloomberg LP.

2. Kurs EUR/USD

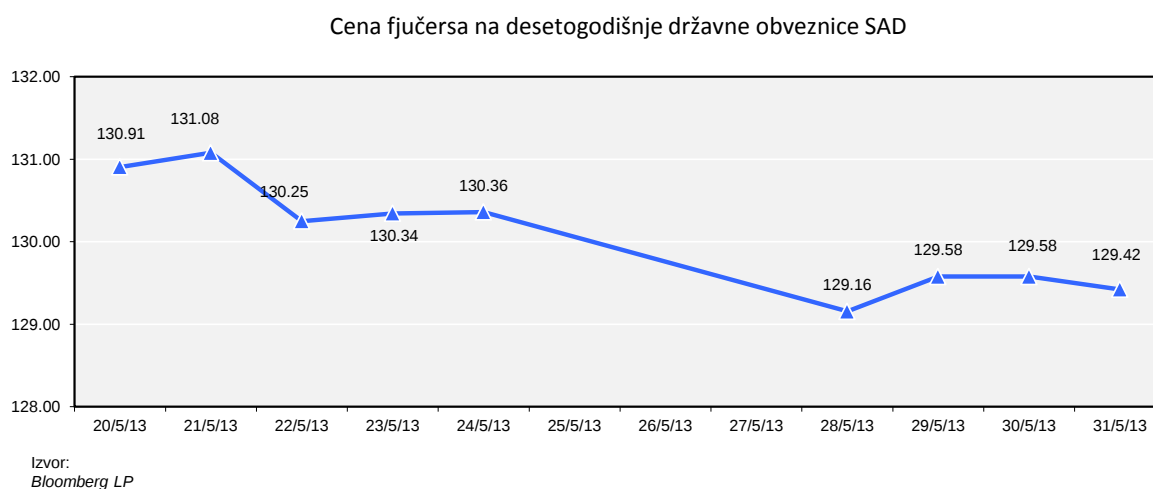
Izvor:
Bloomberg LP

Početkom prve nedelje izveštajnog perioda zabeležen je blagi rast vrednosti evra u odnosu na američki dolar. Razlog ovakvog kretanja je bila ocena agencije za kreditni rejting Moody's vezana za budžet SAD, kao i nešto optimističnije izjave bivšeg italijanskog premijera Montija da je kriza fiskalnog i bankarskog sektora prevaziđena, ali ona i dalje stvara problem sa socijalnog stanovišta. Međutim, sredinom nedelje američki dolar se oporavio, nakon obraćanja predsednika FED-a u kome je otvorio mogućnost smanjenja kvantitativnih olakšica u budućnosti. Krajem nedelje je evro ponovo ojačao u odnosu na američki dolar nakon objavljivanja podatka o rastu nemačkog BDP-a, koji je bio u skladu sa očekivanjima, kao i objavljivanja preliminarne PMI indeksa proizvodne aktivnosti Nemačke i zone evra za maj, koji su bili iznad očekivanja. Evro je zabeležio rast u odnosu na američki dolar od 0,71% na nedeljnom nivou, uz kolebljivost vrednosti sredinom nedelje.

Tokom prvih dana druge nedelje izveštajnog perioda evro beleži blagi pad u odnosu na američki dolar. Na ovakav trend su prevashodno uticali ohrabrujući makroekonomski podaci iz SAD, koji su objavljeni krajem prve i početkom druge nedelje izveštajnog perioda i koji su potkrepili izjave zvaničnika FED-a da je stanje na tržištu rada i drugima važnim sektorima američke privrede u procesu oporavka. Ovaj trend je preokrenut nakon objavljivanja podataka o rastu BDP SAD, koji je bio ispod tržišnih očekivanja, dok je sa druge strane poverenje potrošača u zoni evra bilo u skladu sa očekivanjima. Nakon kratkotrajnog probijanja kursa EURUSD preko 1,30, evro ponovo gubi na vrednosti poslednjeg dana izveštajnog perioda nakon što su podaci sa tržišta rada u SAD nastavili da pozitivno iznenađuju tržišne učesnike. Kurs EURUSD je završio drugu nedelju izveštajnog perioda na nivou od 1,2971, uz rast vrednosti evra u odnosu na američki dolar od 0,4% na nedeljnom nivou.

3. Tržište hartija od vrednosti

3.1. Državne obveznice SAD

Početkom nedelje agencija za kreditni rejting Moody's saopštila je da su poslednje projekcije budžeta SAD-a pozitivne, ali da postoji mogućnost novog snižavanja rejtinga ukoliko pitanje rasta duga prema BDP-u ne bude rešeno ove godine, što je dovelo do kratkotrajnog rasta cena državnih HoV. Glavna vest tokom prve nedelje izveštajnog perioda je bilo obraćanje predsednika FED-a Bernanke na sastanku FOMC-a, vezano za tempo otkupa državnih obveznica. Na prethodnom sastanku FOMC-a saopšteno je da će otkup biti nastavljen sve dok se tržište rada znatno ne poboljša, uz zadržavanje stabilnosti cena. Izjave visokih zvaničnika FED-a ukazivale su na to da su poboljšanja na tržištu rada evidentna, što je otvorilo prostor nagađanjima o mogućim daljim merama. Predsednik FED-a Bernanke je tokom obraćanja izjavio da su monetarni podsticaji pomogli privredi SAD da se oporavi, ali je izbegao da da bilo kakve naznake da je FED spreman da smanji ili prekine otkup državnih obveznica. Uz to je dodao da poboljšanje na tržištu rada otvara mogućnost da bi se na nekim od narednih sastanaka FOMC-a moglo razgovarati o smanjenju obima otkupa državnih obveznica, što je uticalo na njihov pad. Uz to je objavljen i izveštaj FED-a sa prošlomesečnog sastanka o tekućim ekonomskim pitanjima iz kog se vidi da su članovi podeljeni oko nastavka mera kvantitativnih olakšica. Do kraja nedelje, objavljeni su podaci sa tržišta rada, koji su bili bolji od očekivanih, kao i podaci sa tržišta nekretnina i podatak vezan za porudžbine trajnih dobara tokom aprila.

Trend pada cena nastavljen je i tokom druge nedelje izveštajnog perioda. Naime, finansijska tržišta u SAD su bila zatvorena tokom ponedeljka, 27. maja, usled obeležavanja državnog praznika. Međutim, već narednog dana je objavljen podatak o poverenju potrošača tokom maja, koji je iznosio 76,2 naspram očekivanih 71,2 što je doprinelo daljem padu cena državnih obveznica. Sredinom nedelje taj trend je prekinut nakon objavljivanja rasta BDP za prvo tromesečje, koji je bio ispod prognoze analitičara, kao i indeks ličnih zarada i potrošnje za april. Međutim, rast cena državnih HoV je ublažen pozitivnim podacima sa tržišta rada, koji su nastavili da nadmašuju očekivanja.

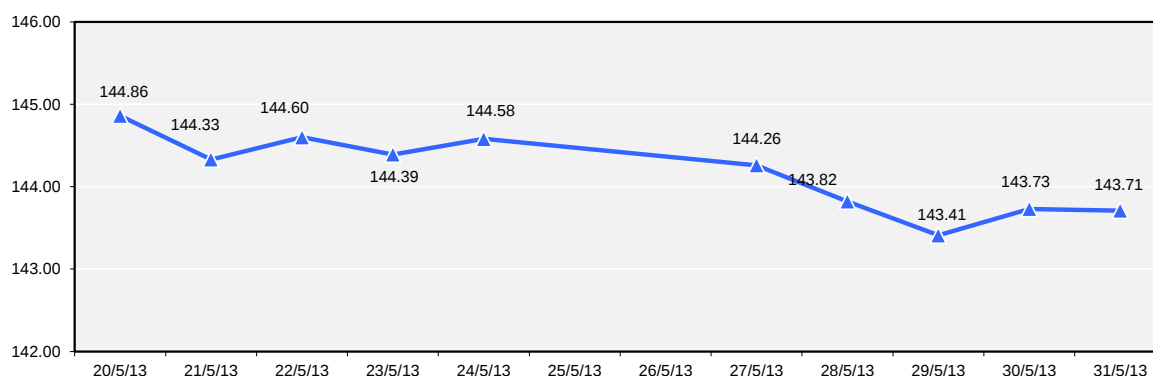
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I. Porudžbine trajnih dobara (24. 5. 2013)	Apr	1,5%	3,3%	-5,9%
II. Rast BDP (godišnji) (30. 5. 2013)	T1	2,5%	2,4%	2,4%
III. Lična potrošnja (31. 5. 2013)	Apr	0,0%	0,1%	0,3%

Izvor: Bloomberg LP.

3.2. Državne obveznice Nemačke

Cena fjučersa na desetogodišnje nemačke obveznice

Izvor:
Bloomberg LP

Cene nemačkih državnih obveznica beležile su opadajući trend tokom posmatranog izveštajnog perioda. Na ovakvo kretanje cena pre svega su uticale vesti iz Amerike i Japana, gde su zadržane kvantitativne olakšice u cilju daljeg pokretanja privreda, uz napomenu da su poboljšanja već primetna. Na samom početku prve nedelje, nemačka Bundesbanka je u svom mesečnom izveštaju saopštila da je Nemačka zaobišla recesiju u prvom kvartalu zahvaljujući povećanju privatne potrošnje, kao i da se očekuje dalje jačanje privrede u drugom kvartalu, kako zbog razvoja građevinskog sektora, tako i zbog ulaganja u mehanizaciju i oporavak sektora izvoza opreme. Konačni BDP Nemačke u prvom kvartalu zabeležio je očekivani rast od 0,1% na kvartalnom nivou, kao i očekivani pad od 0,2% na godišnjem nivou. Sredinom nedelje zabeležen je blagi rast cena nakon što je glavni ekonomista ECB-a izjavio da će ECB nastaviti da koristi postojeće instrumente monetarne politike, ali i da će, ako to bude potrebno, uvesti nove mere. U četvrtak, 23. maja su objavljeni preliminarni podaci PMI indeksa proizvodne aktivnosti i sektora usluga za zonu evra, za maj, koji su pokazali vrednosti iznad očekivanja analitičara. Narednog dana su i IFO indeksi poslovne klime i trenutne procene ekonomske situacije u Nemačkoj bili veći od konsenzusa, dok su poslovna očekivanja za period od narednih šest meseci u maju bila u skladu sa očekivanjima.

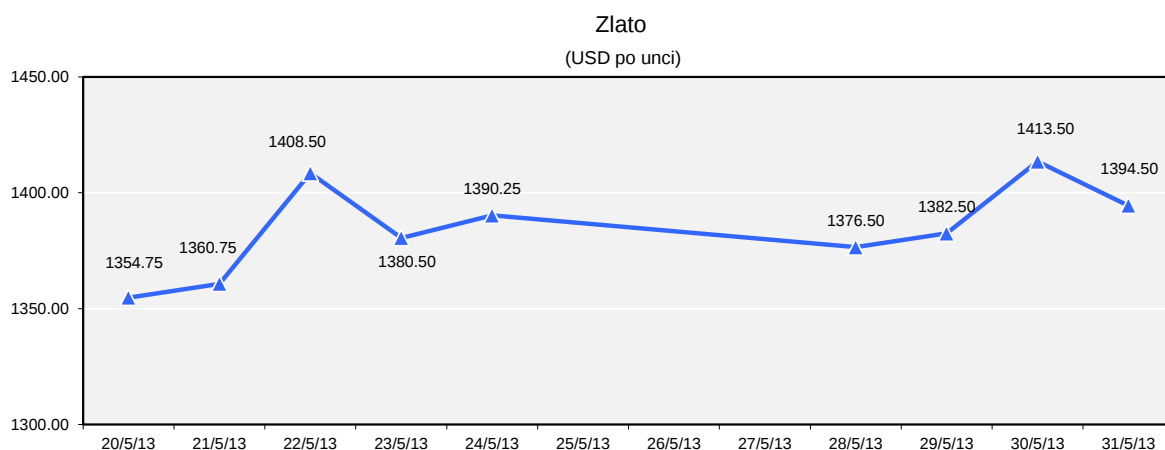
Tokom druge nedelje tražnja za ovim oblikom niskorizične aktive u Nemačkoj nastavila je da se smanjuje. Evropska komisija je odobrila dodatno vreme za sedam evropskih zemalja, među kojima su i Španija, Francuska i Portugalija, da usklade svoje budžetske deficite. Članovi saveta ECB-a su pokazali veću podršku povećanju likvidnosti banaka, nego dodatnom smanjenju referentne kamatne stope. Takođe, ističu da je ECB spremna za negativne kamatne stope na depozite, ali da se još uvek ispituje eventualna korist takvog poteza. Većina objavljenih makroekonomskih pokazatelja i podataka je bila u skladu sa očekivanjima. Indikator ekonomskog poverenja u zoni evra za maj pokazao je nešto veće vrednosti od prošlomesečnih, dok je stopa nezaposlenosti u zoni evra tokom aprila dostigla novi rekordno visok nivo, od 12,2%.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

	period	očekivani podatak	aktuelni podatak	prethodni podatak
I Preliminarne vrednosti PMI indeksa proizvodne aktivnosti i sektora usluga u zoni evra, M/M (23.05.2013.)	Maj	47,2	47,7	46,9
II IFO indeks poslovne klime u Nemačkoj, M/M (24.05.2013.)	Maj	104,4	105,7	104,4
III Stopa nezaposlenosti u zoni evra, M/M (31.05.2013.)	April	12,2%	12,2%	12,1%

Izvor: Bloomberg LP.

4. Zlato

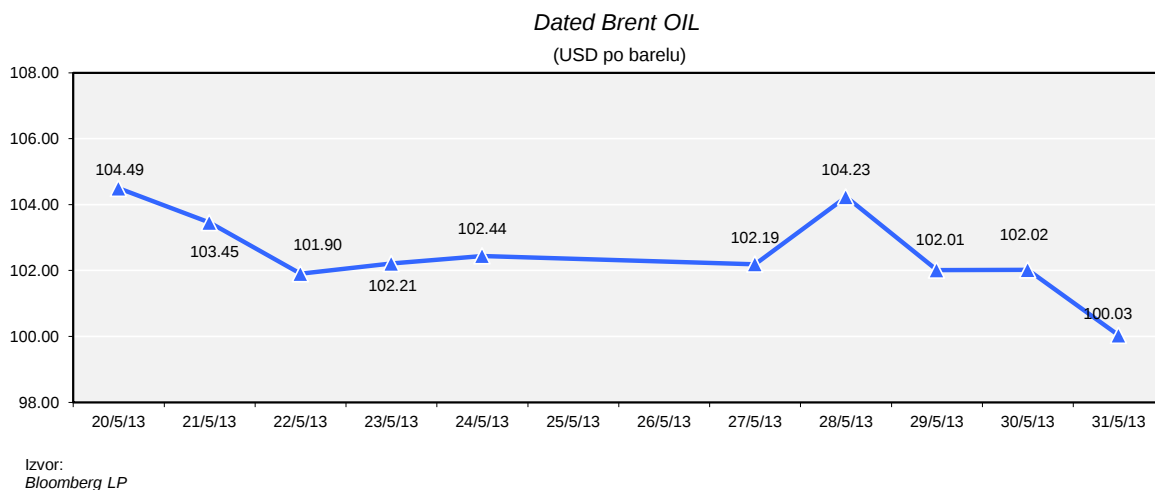
Izvor:
Bloomberg LP i "LBMA"

Prvog dana izveštajnog perioda cena zlata je pala usled spekulacija da bi FED mogao da smanji tempo otkupa državnih obveznica, čak i da prestane sa svojim programom kvantitativnih olakšica. Narednog dana cena zlata raste usled izjave predsednika FED-a iz Njujorka, Dadlija, koji je izrazio zabrinutost od deflacije jer smatra da se tržište previše oslanja na otkup državnih obveznica koje bi trebalo smanjiti, što je uticalo na pad vrednosti američkog dolara. U sredu 22. maja cena ovog plemenitog metala porasla je za 3,51% nakon upozorenja predsednika FED-a Bernanke na rizik držanja referentne kamatne stope na niskom nivou predugo, i izjave da FED mora da vidi još znakova oporavka privrede, pa tek onda da povuče trenutne kvantitativne olakšice. Sledećeg dana cena zlata je pala za 2%, kada su objavljeni podaci da je preliminarni kompozitni indeks proizvodne aktivnosti i sektora usluga u zoni evra,

za maj, zabeležio vrednost iznad očekivane, kao i da je broj nezaposlenih koji se prvi put javlja za socijalnu pomoć u SAD u prošloj nedelji bio ispod očekivanja. Poslednjeg dana prve izveštajne nedelje cena zlata je porasla nakon izjave predsednika FED-a iz Sent Luisa, Bularda, da bi prvo inflacija u SAD trebalo da se približava ka ciljanih 2%, da bi FED uopšte počeo da razmišlja o smanjenju obima otkupa državnih obveznica. Tako je cena zlata prvu izveštajnu nedelju završila sa rastom od 1,57%.

Prvog dana druge izveštajne nedelje cena zlata nije formirana usled praznika u Velikoj Britaniji. Narednog dana cena zlata je pala posle objave podatka da je poverenje potrošača u SAD u maju bilo iznad očekivanja i da je zabeležilo najvišu vrednost od početka 2008. godine. U sredu 29. maja cena zlata je porasla usled pada vrednosti američkog dolara i povećane potražnje za ovim plemenitim metalom za potrebe proizvodnje. Narednog dana, u četvrtak 30. maja, rast cene zlata je nastavljen za 2,24% nakon objave podatka da je stopa rasta BDP-a u prvom kvartalu 2013. godine u SAD ispod očekivanja, praćena rastom broja nezaposlenih koji se javljaju za socijalnu pomoć. Poslednjeg dana izveštajnog perioda cena zlata na svetskom finansijskom tržištu je pala za 1,36% kada je objavljen podatak da je stopa inflacije u SAD u padu. Na kraju izveštajnog perioda cena zlata je iznosila 1.394,50 US\$/oz, što je rast od 1,88%.

5. Nafta

Početkom prve nedelje izveštajnog perioda cena nafte na svetskom finansijskom tržištu je porasla, usled pada vrednosti američkog dolara u odnosu na korpu šest vodećih valuta, pa je samim tim i roba koja je denominirana u dolaru postala jeftinija, odnosno primamljivija za investitore. Pad vrednosti američkog dolara nastao je zbog iščekivanja izjave predsednika FED-a Bernanke da li će FED smanjiti tempo otkupa državnih obveznica. Narednog dana, u utorak 21. maja, cena nafte pada posle saopštenja američkog Instituta za naftu da su se zalihe nafte povećale uprkos suprotnim predviđanjima analitičara, zbog čega je trend nastavljen i sledećeg dana. U četvrtak 23. maja, cena nafte je porasla kada je objavljen preliminarini kompozitni indeks proizvodne aktivnosti i sektora usluga u zoni evra, koji je zabeležio vrednosti iznad očekivanih. Poslednjeg dana prve izveštajne nedelje, cena nafte je nastavila rast, kada je obavljen podatak da su porudžbine trajnih dobara u SAD u aprilu zabeležile veće vrednosti od očekivanih, pa je tako prvu nedelju završila sa padom od 2,15%.

Početkom druge nedelje izveštajnog perioda cena nafte je pala usled najave agencije za kreditni rejtnig Moody's da bi mogla da smanji kreditni rejting Kine ako privredni rast padne ispod 6%. Već narednog dana, 28. maja, cena nafte je porasla za 2% posle objave podatka da je poverenje potrošača u SAD u maju bilo iznad očekivanja i da je zabeležilo najvišu vrednost od početka 2008. godine. Narednog dana cena nafte na svetskom finansijskom tržištu je pala za skoro 2% kada su MMF i OECD snizili prognoze rasta Kine, drugog po veličini potrošača nafte. Sledećeg dana cena nafte je bila skoro nepromenjena, da bi poslednjeg dana izveštajnog perioda zabeležila pad od skoro 2%. Na ovaj pad uticali su podaci da je lična potrošnja u SAD, koja čini oko 70% ukupne privredne aktivnosti zemlje, u aprilu bila u padu zajedno sa stopom inflacije, dok su lična primanja stagnirala, a očekivan je njihov rast. Na kraju izveštajnog perioda, cena nafte je iznosila 100,03 US\$/bbl, što je pad od 4,61%.

